

## ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 3/4 an 7 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 3/4 an 10 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

## TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

## INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Cîșnădiei 3.

Se prenumără și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sibiu, 6 Martie st. v.

Sîntem în deplină revoluțiune.

Dar cetarii nostri sînt nu se turbure, sînt pînă la sîngele cel rece.

Cînd gîcem, cînd sîntem în deplină revoluțiune, nu ne avem pe noi pe Români înaintea ochilor, nu pe Sași, nu pe Slavi. Noi Români precum și Sașii și Slavii, sîntem liniștiți. Sîntem poate prea liniștiți.

Și cu toate aceste repetăm, că sîntem în deplină revoluțiune. Poate că unde noi Români, Sașii și Slavii sîntem așa de liniștiți, precum sîntem, află compatrioții maghiari cu cale a da frîu liber curajului și pasiunilor lor politice, ca prin aceste să ne transpună într-o stare, încît să ne credem, că ne aflăm în completă revoluțiune.

Dacă aruncă omul o privire cît de fugitivă în ori-și-care foaie „patriotică” maghiară cu datul dela 15 și 16 Martie n. a. e., întălnesc numai decât articoli privitori la începutul revoluțiunii din 1848. De asemenea în onoarea începutului revoluțiunii poate cetii lungi și detaiate dări de seamă despre procesiuni, discursuri, bancheturi și toasuri politice în capitală și în provincie, unde numai se află cetățeni de naționalitate maghiară. Ceea-ce face situațiunea și mai interesantă este, că nu numai cetățenii de naționalitate maghiară, pe unde sînt de acestia, nu numai studenții dela universități și academii, cu profesori și chiar cu deputați dela dietă în frunte, înscenază demonstrațiuni politice în ziua dela 15 Martie, în ziua aniversară a revoluțiunii maghiare dela 1848. Profesori dela gimnaziu de stat, funcționari publici de ai statului, cu salare din bugetul statului, în toate regulă participă, și mai cu seamă numai acestia participă la astfel de sărbători demonstrative politice în ținuturi, unde lipsește elementele maghiare între cetățeni. Și ei trebuie bieții să demonstreze, ca să arete cît de buni patrioți sînt și sînt și căștigate „merite”, pentru de a se numi în posturile ce le ocupă, precum și pentru-ca să înainteze într-altele mai bune. Cualiificațiunea în țările unguresci și așa este pentru ori-și-care post public de stat patriotismul, așa cum îl înțeleg corifeii Maghiarilor. Se înțelege, că cine vrea perfect să fie în qualiificațiunea aceasta și să se bucure și de mai mari favoruri, trebuie să mai fie — cînd se cere — și un cortez bun. Aceasta însă de astă-dată fie atinsă numai așa *per tangentem*.

Ei bine, este revoluțiune, dacă cineva dă expresiune „patriotismului” sau așa cum îl învață firea lui?

Nouă așa ni-se pare.

Pentru-că scim, că încă la 1848 ordinea legală de atunci, spriginită de partea cea mai considerabilă dintre cetățenii țerilor unguresci, a combătut cu armele în mînă felul expresiunii de „patriotism” de atunci, preținînd, ca ceea-ce se face în numele țerilor, să se și facă din partea tuturor cetățenilor acelor țeri.

Acele sînt momente, preste care istoriei nu-i este permis a trece cu vederea, cu atît mai puțin oamenilor, care pretind a fi bărbați de stat și conducători ai destinelor unui regat cum e cel unguresc.

Nu este permis, fiindcă altmintrelea erorile din trecut s'ar pute repeta dimpreună cu toate consecuențele legate de dinsele.

Și oamenii politici ai naționalității maghiare tocmai preste aceste trec cu vederea. Cu o ușurință incuificabilă se întorc la erorile cele vechi, pentru a ultragia rațiunea produsă de logica faptelor.

Preste toate câte s'au petrecut dela August 1849 încoace, cînd revoluțiunii maghiare i-s'a dat lovitură de moarte, pînă la anul 1867, ba chiar și preste legile lor dela 1868, trec cum trece cineva cu un burete umed preste o tablă neagră, scrisă cu cifre sau litere de cretă albă. Istoria însă nu e tablă neagră și faptele istorice nu sînt litere scrise cu cretă albă, mai ales dacă cu ocaziunea acelor fapte a trebuit să curgă și sînge.

Domnii corifei ai concetățenilor maghiari mai uită, că prelîngă rațiunea produsă de logica faptelor stau și astăzi, și mai ales astăzi, grupate, deși în liniștea cea mai perfectă, două din trei părți ale totalității cetățenilor regatului unguresc.

Acum, cînd o minoritate, în loc de a se nîsu spre o complanare a diferențelor, ignorînd „cavaleresc” pe concetățenii de naționalitate nemaghiară, se întoarce la erorile sale cele vechi, nu este aceasta revoluțiune?

Este.

Este, pentru-că se continuă cea vechie, răsturnată odată, ca să jîgnească spiritele liniștite și să le provoace.

Cînd se fac procesiuni la monumentele revoluționarilor, se cîntă cîntece revoluționare, ca: „*Talpra Magyar*”, „*Kossuth Lajos azt izente*”, „*Ne sirj Kossuth*”, fără de nici o considerațiune la nemaghiari și la armata comună; se poartă la banchete cel dintîiu toast pentru Kossuth și se telegrafează tot lui Kossuth, că „tinerimea universitară din Budapesta”, ceea-ce de altmintrelea e un neadevăr, drept felicitare „la ser-bătoarea cea mare a „națiunii”, trimite „credință și devotament” ca „celui mai mare Maghiar, pentru a cărui viață cade cu rugăciuni ferbinți înaintea atotputernicului și pentru ale cărui principii este gata a se lupta pînă la răsuflarea cea din urmă”, nu mai poate fi vorba de greșeli de ale tineretelor sau de distracțiune. Cu atît mai virtuos nu, cu cît în fruntea tinerimii au fost și deputați din dietă, oameni încărungiți în de ale politice. În gurile astorfel de „patrioți” cuvintele: „*Éljen a király!*” sînt o curată ironie.

Noi nu pretindem, deși am pute pretinde, ca procurorii să infunde pe lărmuitorii și neliniștitorii concetățenilor lor în temnițe pentru conturbare. Pînă-cînd armata comună trece în liniște preste toate erupțiunile patriotice, credem că putem și noi face așa.

De îngrijat însă trebuie să ne îngrijască fenomenele aceste, care seamănă mult cu cele dela 1848. Noi trebuie să ne cugetăm, să nu ne surprindă și alte acte „patriotice” din partea concetățenilor maghiari, vîdîndu-i cum le crește pofta mîncînd.

Nu scim, dacă mai există comitet central național-român. Există însă la toată întîmplarea alegători români. Cătră acestia credem, că ar fi bine să ne adresăm cu întrebarea, cum le convin lor erupțiunile „patriotice”, ca să ne scim conforma.

Un lucru regretabil. Cînd cu abdicarea regelui Milan, s'a ivit vorba mai ales prin țările rusești, că acum vine rîndul regelui Carol I. din România. Nu ni-se cuvine nouă să cercetăm, dacă e ori nu adevărat, că atrînd dela bunul plac al Rușilor, pînă cînd are să stea Carol I. pe tronul României: ni-e destul a ști că, după diarele din Bucuresci, frații nostri de preste Carpați s'au simțit insultați prin acea vorbă ivită mai ales în țările rusești. Cu atît mai viu a fost deci părerea de rău ce ne-a cuprins, cînd am cetit în coloanele „*Luminătorului*” (numărul 17 din 1/13 Martie a. c.) următoarele cuvinte:

„Preste tot se crede și se simte, că „regele Carol nu are adînci rădăcini în „românism”. Și fapte, că vîntul din România nici-odată n'a fost așa de „rece pentru românism” ca sub domnia regelui Carol.”

Mărturisim, că nu putem să înțelegem ce fel de motive au putut să-i îndemne pe colegii nostri dela „*Luminătorul*” a se pronunța chiar în impregiurările de astăzi cu atîta asprime contra unui monarh vecin, care trăiesc în cele mai bune relațiuni cu Monarhul nostru, și sîntem siguri, că vom fi aprobați de toți compatrioții nostri români, care

sînt și oameni sinceri, dacă facem constatarea, că colegii nostri dela Timișoara, pronunțându-se astfel, n'au exprimat nici adevărul, nici sentimentul comun al Românilor din țările coroanei ungare, care doresc în toată sinceritatea consolidarea vecinului stat român și desvoltarea lui pacnică, ceea-ce numai prin stabilitate se poate ajunge.

E un lucru regretabil, că a trebuit să facem constatarea aceasta, dar datori eram să o facem, pentru-ca din cuvintele nesocotite ale colegilor nostri din Timișoara să nu se tragă concluziuni asupra spiritului nostru public.

Dacă colegii nostri din Timișoara vor fi simțit vre-un vînt rece, el nu bate din Bucuresci, ci dinspre Nordul întunecat și, îndeosebi pentru Români, totdeauna rece.

## REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 6 Martie st. v.

Parlamentul maghiar.

În ședința parlamentului maghiar dela 16 l. c. a vorbit deputatul Mocsáry, propunînd, ca voluntarilor să li-se permită a depune examenul de oficer în limba lor maternă. Înainte de a intra însă în meritul desbaterii, dl L. Mocsáry a replicat la cele șise de secretarul de stat Berzeviczi în ședința dietei dela 6 Martie cu privire la solidaritatea celor-ce combat germanizarea cu cei din tabăra generalului Traian Doda. În privința limbii examenelor el nu consimte cu propunerea lui Beöthy. El cere, ca limba examenelor de regulă să fie cea maghiară, respective cea croată; acelora, care nu posed limba statului, să li-se permită a depune examenul în limba lor maternă. (Mișcare în dreapta; strigări: spre exemplu românesc!) La aceste Berzeviczi i-a răspuns ceea-ce a adus și telegrama noastră de Sâmbătă, și aci mai adaugem numai, că la împunerea ce secretarul de stat i-a făcut-o dlui Mocsáry privitor la atitudinea lui de acum sînt de cece ani față cu instrucțiunea obligată a limbii maghiare, unele voci din dreapta au strigat: „El era deja pe atunci un Valach!” — ear' deputații din stînga strigară: „Și acum vrea să ne facă Nemți!”

După dl Berzeviczi au vorbit Simonffy, Szalay și Dobay, toți în contra ș-ului 25. Cel din urmă, vorbind despre naționalități, a șis, că un ordin al comitetului suprem, al unui pretor ori notar a fost destul la alegerile din urmă, spre a mîna pe Valachi ca pe oi la alegere, pentru de a vota cu guvernul. Președintele, în urma acestor vorbe, s'a aflat îndemnat a ruga pe orator, ca să nu se exprime în felul

acesta despre cetățenii unguresci. Cu aceste s'a întrerupt desbaterea specială asupra novej militare și s'a urmat la rezolvarea seriei a XI-a a petițiunilor.

Ședința proximă s'a fixat pe ați la 10 oare înainte de ameați.

## Legea penală militară în România.

„Pol. Korr.” primesce din Bucuresci următoarea împărțire: Ministrul de războiu nu a comunicat în special consiliului de miniștri acea modificare a legii penale militare, prin care se stabilește aplicarea legii penale militare în timpuri de pace pentru cazul, cînd un decret regal ordonează starea de asediu, deoarece ministru de războiu privesc în acest articol numai o împropietate a unei legi mai vechi. Guvernul nici nu pune nici un preț pe menținerea acestei dispozițiuni și în comisiunile parlamentului s'a învoit la retragerea aceleia. Sgomotul, pe care opoziția îl face din acest incident, are de sigur numai scopul, de a neliniști din nou poporațiunea. Guvernul va sta în fața acestor aspirațiuni ca un privitor liniștit cîtă vreme se va respecta ordinea legală. Dacă însă încercările de agitațiune vor părăși terenul legalității, guvernul e firm hotărît a desvolta cea mai mare energie și va pute să suprimă agitațiunea și fără desființarea constituției ce pe nedrept i-se impută.

Aceeși corespondență primesce din Bucuresci mai tîrziu, cu data de 16 Martie n., o depeșă, după-care ministrul de războiu generalul Manu ar fi făcut în ședința senatului dela 13 l. c. declarațiunea, că el, spre a nu crea un prejudețiu, va retrage toți articolii din proiect ce privesc modificarea legii penale militare.

## O nouă reuniune politică în Franția.

Un grup de oameni distinși din deosebite clase ale societății au înființat în Paris o reuniune conservator-republicană, cu numele „*Union libérale*”.

Acestă reuniune s'a înființat mai ales în vederea alegerilor de deputați iminente și a publicat următorul apel:

Între cesarismul, care ne amenință, și între radicalismul, care i-a oblit calea, nu aflăm decît un singur mijloc, spre a cruța Franția de o nouă revoluțiune și poate de cele mai groasnice catastrofe; aceasta este: Reîntoarcearea la ideile moderațiunii, toleranței și veritabilului liberalism. Cu ori-ce preț trebuie să se afle pentru camera viitoare o majoritate, care e capabilă a restabili administrația și finacele. Un guvern conservator va face cu puțință,

## FOIȚA „TRIBUNEI”.

Dr. Juris.

De George Coșbuc.

Sciu și eu, că dreptatea de multe-ori omoară Mai mult decât minciuna; e drept, că nori înoră Pe suflet, și-atunci Thales ca gardul e de prost; Da! Nu mai e poetic ați omul, cum a fost Pe vremea lui Hystaspes: dar' totuși am dreptate,

Să șic, cumcă isvorul de ori-ce libertate, De pace și frăție, stă 'n suflet de iurist! Căci începînd cu Eva, finiad cu Antichrist, Prin veacuri vedem lupta ce-o poartă tot atomul

Cu alt atom, în urmă să nu se lupte omul? Căci cine e în lume lumina din lumină? Nu legile? Nu Jura? Cine-ar pute să țină În frîu atâtea patimi lumesci? O nobil scop! De cinci-ori dau la dracul pe Kant și pe Aesop, Și mai de cinci-ori încă pe Solon din Atena — Ce vrea filosofia? Din veci de veci hiena Gîndirilor și-a minții și-a dreptului privat A fost Psihologia, un demon blăstemat. Ci 'n urmă scim cu toții ce preț au filosofii: Valoarea lor în neto e simplu toarta cofii. Vorbesc în gură mare, că mintea-i for suprem Lucrărilor, că 'n suflet isvor de vreri avem Și-aceste vreri deapururi sînt libere, că 'n lume Se nasce liber omul: dar' ce sînt ăstea? Glume

Din Plaut și din Münchhausen! E bine, dragii mei, Ce-i tablă de-apelare și Curia oare ce-i? Nu-i for suprem? Cu mintea de grabă o finesc

Asesorul, căci legea din pravile potfesse Supunere și ordin, cum stă 'n articuluși.

De ce stau paragrafi sub cifre oare puși? Nu cumva ca tot omul, cu liberă voință, Să scoată ochi, să rupă urechi și 'n prisosință Să facă rău și posne vecinului? Mă rog, De glonț de pușcă-i vrednic ori-care psiholog: De sînt voințe 'n suflet, nu sînt de sigur regii

Lucrărilor, ci slave, supuse's ele legii Și dreptului politic; ear' sufletul nu-i crain, Ci un „Cușomo Diener” lui Puchta și lui Gain! Dreptatea nu stă 'n vorbe și siaturi, ci 'n edicte

Și decisiuni și norme, decrete și rescripte Și 'n cărți de „Jus civile”: pe stoicul Epictet Nu dau nici trei parale; Homer, el ca poet, E demn de furci, în urmă pe Flac și Ari-

Nu dau nici două slove din legile romane. Poeți, istorici, retori, toți merg pe-un calapod. Cînd ved în ochi gramatici, simțesc în gură nod Și far' d'a vră e luna vorbesc în solicisme, Precum vorbia Lucilius; cu sarbede sofisme Ne 'mbată ei, căci dîlnice dispută — ce delict! — Că „*fiat*” e șis mai bine ca *fipt*, ca *fipt* ori *fiat*. Ce! Steaua cînd e fixă, e fixă, de-i chiar fiptă, Dar' limba de gramatici cu fer trebuie friptă!

Indrugă legi și forme de Topici și Sintaxă; Se năcăjesc, se starmă cu teorii și praxă Și 'n urmă dîinși află, că bietului copil Ușor îi departă foamea cu versuri din Virgil; Ear' dacă ești profesor, ești monstru ca toți smei

Căci vecinic îți stă capul la „Andres Atinei” Și cînd ai o manie și vrei s'o pui în „phrasis”, Studentul o simțesc în Criton și 'n Anabasis! Șcîind aceste toate, pe gînduri m'am pus eu Și-am dat pe Plato 'n lături; tot timpul din liceu

'L-am petrecut cu drepturi și decisiuni elene, Căci mă 'ngroziam de stilul lui Crisp și Demostene.

Ba draci și smei! Sofocle de multe-ori 'mi-a dat Secundă; din Salustiu cu greu am învățat Trei șire, căci în urmă silitu-m'a fost lipsa, Se cam cînstesc pe domnii Iugurta și Micipsa. Ce fleac! Lui Catilina să-i sciu întregul neam; Dar' ce sciu despre Stefan și Mircea-Vodă?

N'am Idei despre Moldova, atît cît am de China, Nu sciu cine-s Români, dar' sciu ce-i Catilina. Mai bun e „far nient”, decăt e Patavinul! Cînd în păhare 'nalte vedeam cum toarnă vinul,

Atunci eram în stare să spîndur într'un cuiu Pe Virgil cu pe toate Bucolicele lui! Nu-i vorbă! Cînd șarmanta Mariți, recte Rosa, Mă cuprîndea în brațe, uitam d'abstrusul prosa Latinilor, în minte Horaț numai fîmi sta Cu Glükis și Lalagis, și întreagă oastea sa

De ține și neveste frumoase și blondine: Dar' cînd privia prea stoic profesorul la mine, Mă turburam în suflet și-atunci aș fi sdrobot Pe Bion și pe Solon, pe Crisp și Teocrit Pe scepticii și-academicii și alte vulpi turbate! O tu moșneag cu mintea sucită, tu Socrate, Pe urma ta ne vine și bietul apolog,

O fost-ar fi el, Plato, de rîs! Apoi mă rog, Să taci? Virgil e 'n Roma poet adevărat, Precum aud, ci 'n dînsul dreptate n'am aflat Și nici măcar o vorbă de Codex și Pandecte. Ovid a scris de sigur epistole perfecte, Și Flacc satire bune, Propert e genial: Dar' unde-i dreptul public și dreptul natural?

Ei scriu nimicuri numai, căci am interes oare Să sciu eu, că pe Flaccus a fost mai se-l omoare Un pom ce se răstoarnă slăbit și scorburos? Fricosul! Inșuși spune, că el a cădut jos, Cînd un biet lup în codru sabinic i-s'arată. De ce se sciu, că Flaccus bea vin câte-odată Și-apoi pe *Via Sacra* din datini să plimba? Să-l cînt și eu? Aș, drace! Și jalea-i din exil

De ce s'o sciu? Păstorii din cartea lui Virgil Se vaietă de dragosti, se schiaună mereu; Dar' schiaune-se 'n pace! De ce se am griji eu, Că Titirus sub umbră de fagi comodisează: Că Gallus 'nebunesc, ear' Coridon visează? Eu n'aș ceti din clasici, chiar aur se-mi așterni!

Mai drept fac totdeauna poeții cei moderni, Căci ei prin poezie vorbesc în gură mare De legi și constituții, de treburi financiare,

De dietă și guverne, de titule de graf, Încât mai în tot versul găsești un paragraf! În lături filosofii! În suflet și 'n natură, Știința lor e haina croită 'n cărpitură! Ei au simbol! În urmă trăiască-le simbolul: Minerva și cu buha! Se dau ei de tot golul Cu buhele, căci astfel explic și comentez: Minerva e știință, ear' ei sînt — huhurezi!

Mă scii, sînt doctor Iuris. De mic aveam mania, Să urgisesc pe dascăli, și-așa filosofia Cu greu 'mi-a deschis ochii și gura; m'am datat

Se fiu tot drept, deci dară sînt astăzi advocat. Atată drept în suflet, în gînd atată drept! Statura mea-i înaltă și dreptă, sînt deștept, La om privesc în față deadreptul; pe cărare, Merg drept, ca o tepușă; chiar Bachus cînd își are

Un drept privat pe minte-mi, merg drept neclîtinat.

În toată-a mea viață dreptăți am căutat Și oameni drepti; vrîodată pe drumuri de-am plecat,

Ales-am cea mai scurtă cărare, căci e dreptă. Deapururi adevărul și 'n cugete și 'n faptă 'Mi-a fost un drept tovarăș; și numai drept vî spun,

Cînd spun, că sînt din fire om nobil și om bun. Pe-obrazul drept am pată, pe mîna dreptă semne;

Lucrările-mi deapururi sînt nobile și demne

ca Franca se ocupe din nou în sfatul națiunilor locul ce i se cuvine. Noi nu vom nici una dintre pretențiile reforme radicale, nici darea de venit, nici despărțirea bisericii decătră stat. Franca e sătulă de agitațiunile neroditoare, ea vooesce să trăiască și să lucreze în pace. Acest program e foarte simplu. Nu se tractează de altceva, decât de a primi ează cu firmitate ideea republicii pacifice, liberale și conservative, care formează un adăpost comun, în care toți Francezii pot avé loc.

## CORRESPONDENȚA „TRIBUNEI“

Brașov, în Martie 1889.

„O Ardealule, țeară mândră, dăruită din belșug cu cele mai bogate comori naturale; tu zaci închisă de o coroană de munți, o țeară povestnică, aproape necunoscută, în inima Europei, umbrită de un trecut glorios, locuită de felurite neamuri ce se iubesc și se urăsc, se combat și răboiesc, o lume mică în lumea mare, o peatră scumpă în coroana Habsburgilor!“

Să crezi că este o strofă scrisă de autorul cântării României! Așa e de inspirată.

A scris-o un Neamț, Otto N. Witt. Broșura are ca titlu: *Reiseskizzen aus den Südkarpathen, Berlin 1889.*

Schițele aceste au apărut mai întâiu ca foiletoane într'un diar german mare, și mai pe scurt, sunt rezultatul unei excursiuni scurte pe linia: Hunedoara, Săcărâmb, Petroșeni, Frumoasa, Sibiu, Brașov și Sinaia.

Sunt și vrednice de pomenit, deși multe pagine ne lasă nemulțumiți. Pricina este, că autorul a venit să vadă, dar n'a căutat tot, pentru-că așa se vede, că înainte de a călători n'a prea cetit despre țeara ce voia să o cunoască. Spre pildă, după dînsul, conducătorii naționalității „valache“ locuiesc numai în Brașov, și ca din întâmplare, Șcheul este bulgăresc, și ca probă de port bulgăresc reproduce o fotografie românească, în care portul nu-i brațovenesc, ci nu știu sigur din ce parte din Ardeal; asemenea este ciudat să găsești în capitolul despre Brașov un pasagiu despre un turn vechi, în care băieții sași de școală învăță a fuma (!) pe furis, și că nu găsești nici o informație despre institutele de școală s. a. Sibiu, unde numai la postă este limba germană o limbă necunoscută, nu cuprinde afară de Sași și viețuie săsească nimic! Ajungă. Autorul vede din fugă, apucă câte- ceva și haida înainte. I-a fost vremea scurtă.

Altfel dînsul este un autor, căruia nu-i lipsesc priceperea. Spre pildă, în capitolul despre Sibiu (și aiurea) îl vezi, că e cunosător de artă și se opresce bucurosi înaintea obiectelor vechi și moderne ale industriei și artei ardelenesci. Celor ce au numai ceva înțelegere pentru acest fel de lucruri, dl Witt „le recomandă o călătorie la Ardeal.“ Aici vorbește și de Române. „Torsul și fătul femeilor române mi-au făcut totdeauna cea mai mare bucurie cât am stat în Ardeal. Cam așa îmi cuget eu pe Penelope în fecioarele ei în Itaca lucrând. Firele de tort sunt fine. Ea toarce mereu, mereu. Artista țerancă scie să-și vâșsească tortul minunat. Și acum începe arta. Româncă scie să compună din colorile acute o țesătură armonică ce impresionează bine ochiul. Cât ne-au întrecut acești copii ai naturii pe noi cei-ce ne înșelăm singuri, soco-

tind că vâșselile slabe sunt mai artistice, pentru-că nu ne pricepem a împreuna pe cele strălucite! Arta naivă și foarte desvoltată a Românilor este interesantă și atrăgătoare și prin păstrarea tradițiunii antice. Românu e silitor, deștept și dibaciu, dar nu e inventiv. El e conservativ, este și aji un Dac dresat de Romani. Olăria încă este o probă; la olari găsești formele și tehnica vaselor vechi romane. Românu la rămas însă aici, precând alt popor ar fi ajuns la o tehnică nespuse de originală și interesantă, având același material brut minunat.“ Descriind un pleior, autorul adaugă: „Un olcior de aceste, pe care îl cumperi în Ardeal la ori-ce țărg cu câțiva crețari, ar trebui să nu lipsească din nici un muzeu de industrie.“ Podoabele portului, felul cum își împodobesc Românu portul și casa cu lemn cioplit, bisericile, nu-i scapă din vedere. „Acest popor vechiu valach și-a păstrat toată firea naivă copilărească. Văpșea, pretutindeni văpșea! Priceperea la vâpsit îi este de invidiat.“

„Mi-am adus aici aminte de observația ce o făcăm dlui Dr. George Popa, că în „Merindea dela școală“ nu a dat destulă atenție artei populare. Și Neamțului, de ar fi vădut icoanele dela Nicula, încă nu i-ar fi scăpat vorba, că multe sate românesce au avut ori au câte un Corogio. Dar' altceva vreau să ăic, el a vădut ce n'a vădut domnul Popa, asta pentru-că a căutat și la noi ce are apusul. Și de aceea vreau să ăic, că acest fel de scrieri ar trebui să le cetească bine oamenii care vreau să se facă dascăli poporului nostru. Ce ne scapă nouă din vedere, străinului nu-i scapă așa ușor, pentru-că el ne judecă din punctul de vedere al societății și culturii apusene. Găsim așa alt mijloc, de a ne completa planurile ce ni-le facem despre activitatea și cultivarea poporului. Și vom fi foarte fericiți, când vom găsi în noi și puterea de a le realiza.“

Spre pildă, despre unelte necesare fierului muncitor bun de pământ, eu am cetit foarte puțin, scris la noi și pentru poporul nostru. Acum deschid pe Witt și cetesc la pagina 29: „Un car mai primitiv nu-ți poți gândi ca cel ardelenesc. Un coș în patru colțuri, pus pe patru roate, cu două scânduri de ședut, e tot“. Îmi rămâne în minte observația, și dacă trăiesc la țeară observ, și dacă mă și pricep, vorbesc și scriu. Instrumentul bun înlocuiesc aji multă putere. De ce n'am învățat dar' poporul să facă și la în chipul acesta economie cu puterile sale?

Alta. Un prieten silvicultor era supărat cumplit, că Românii nu știu să-și cultive pădurile ce le au. Observațiile ce le-a făcut într-o excursiune în Ardeal l-au convins despre aceasta. Îmi povestea casuri concrete. Witt face la un loc aceeași observare: „Lemnul nu are preț în Ardeal. Și pădurile sunt întinse, dar' așteaptă exploatarea lor în veacurile viitoare“.

Cred, că este evident, că acest fel de observații sunt vrednice să ni-le însemnăm, o vorbă te poate aduce de multe-ori la ocupații de mare folos; și să ni-le însemnăm ceva mai firesc decât laudele, pe care autorii le fac țerii și frumșetilor ori capacităților naturale ale poporului nostru! Ți-e aproape silă, când vezi spre pildă și astăzi citat și ear' citat pasagiul lui Hoffmann, că noi sîntem așa de deștepti, înfruntem omierii. Și ce? Al nostru e meritul, că din întâmplare poporul nostru nu e prost? Pe baza aceasta avem drept să pretindem cine? Ba! Cîntea se dă aji celui-ce ex-

plotează aceste calități, celui-ce le aduce în stare de a fi productive; căci ele nu sînt obiecte de expoziție, de admirat, „pasivitatea“ nu trebuie întinsă și asupra lor. Din lăuntru spre în afară crește stejarul pădurii. Așa făcînd, folosul tot al nostru este.

Și de aceea socotesc, că nu e rău să cetim și din acest punct de vedere ce scriu străinii de noi; și pe Otto Witt.

Bătrînul.

Câmpeni, în 15 Martie 1889.

(Afăcerea fondului școlar). Îndată-ce mi-am aruncat ochii asupra corespondenței apărute în Nrl. 44 al diarului nostru „Tribuna“, ca întîmpinare la corespondența mea publicată în Nrl. 38 al aceluiași diar, am observat numai decăt, că dl „Horița“, în zelul d-sale de a apăra consistorul din Sibiu, — la adresa căruia ăice d-sa, că am adus „o sumă de învinuiri“, a fost atât de absorbit în ideile ce le-a pus pe hîrtie, încăt și-a uitat cu totul, că scrie în 4 Martie și nu în Februarie.

Îmi țin de datorință a răspunde dlui „Horița“ pe scurt la întrebarea d-sale și a nune la întrebarea: „Cine poartă vina, oamenii ori prevedința d-ăcească, că venitele respectivului fond școlar scad pe ăice ce merge?“

Domnule „Horița!“ Mai înainte vreme când nu erau între noi atîția inteligenți străini, — care aji au venit și mîne s'au dus, lăsîndu-ne în încurcături, — toate afacerile noastre mergeau spre înflorire, fiindcă toți se interesa pentru prosperarea afacerilor comunei, școalei și bisericii cu adevărat interes fără a căuta câștiguri personale, cu care se-și poată umple buzunarele de pe spatele bieților oameni, fie chiar în defavorul unei instituțiuni ce și fondul nostru școlar. Din aceste rezultă dar', domnule „Horița“, că nu prevedința d-ăcească, ci oamenii poartă vina loco prim, dacă venitele fondului școlar au scădut și scad pe ăice ce merge.

În corespondența publicată în Nrl. 38 al „Tribunei“ am amintit despre școala de fete, am ăic, că aceea s'a înființat la inviațiunea „Asociațiunii transilvane“, care a votat un ajutor anual de 200 fl. v. a.; „Reuniunea femeilor române din Brașov“ 50 fl., și așa fondul școlar avea să mai adauge numai suma de 150 fl. la salarul învățătoarei, aceasta ar fi superfluu ca să o mai amintesc și aci, vîind însă a convinge atît pe on. public cetitor, cît chiar și pe dl „Horița“, — care de altcum, ca Câmpenar, (?) trebuie să le scie toate tot atît de bine ca și mine, — că numai adevărul l'am scris, am trebuit să fac amintire despre aceea.

Cred și sînt pe deplin convins, ca d-ta, dle „Horița“, vei fi avînd cunoscînță, că fondul școlar pe atunci avea cu mult mai multe venituri ca aji, venerabilul consistor archidiecean, avînd cunoscînță despre acele venituri, — din rașocinile fondului ce se subștern în tot anul spre revidare, — a fost în drept a ordona scrierea de concurs pentru postul de al treilea învățător, — dacă cumva însă nu ai cunoscînță despre acele venituri apoi, ți-le spun eu. Afară de cei 250 fl. v. a. de mai sus, fondul școlar căpăta ca chirie de casă după etagiul prim al edificiului școlar dela dl jude reg. F. Loyczel 200 fl., după împrumutul de stat în sumă de 3000 fl., 126 fl. ca interese, toate aceste laolaltă dau modesta sumă de 576 fl. v. a., lîngă care trebuia adaus numai un bagatel de 24 fl., ca leafa anuală a celor doi învățători să fie asigurată; afară de aceste, fondul școlar a primit mai tîrziu ca ajutor a-

nume pentru școala de fete suma de 100 fl. dela marinosul domn A. Ciureu din Bucuresci, — toate aceste venituri însă fondul școlar le-a pierdut de mai mulți ani, ear' spesele, — după-cum am ăic deja în corespondența publicată, — au rămas tot acelea, ba încă s'au urcat cu 150 fl. la an cu salarul învățătorului gr-cat.

Binevoesc acum, dle „Horița“, și judecă singur, pune mîna pe inimă și ăi: „Așa se-și ajute D-ău, precum vei judeca de drept!“ Nu a fost oare în drept comitetul parochial a cere dela vener. consistor archidiecean reducerea unui post de învățător din motivul, că fondul școlar nu mai este în stare în viitor a suporta atîtea spese, perđînd venitele enumerate mai sus și rămînînd numai cu venitul ce incurge după dreptul de cărmînit tri-lunar și interesele după capitalele elocate, care în timpul critice, în care se află poporul, incurg destul de neregulat? Și nu era oare eforia școlară în drept a pretinde acest pas dela comitetul parochial, vîdînd, că dacă merg trebile tot așa, atunci pentru a solvi lefile învățătorilor trebuie să se atingă capitalul, ceea-ce nu iartă statutele fondului, în care apriat se ăice într'un §. (12) că: „Toți membrii comitetului administrativ sînt obligați în cea mai mare frica lui D-ău și conșiența lor a veghia asupra întregului fond, și asupra administrării lui, toți sînt responsabili pentru unul și unul pentru toți.“

Domnul „Horița“, în scrisoarea d-sale, între altele ăice: „Ne pare foarte rău, că dl „Closuța“ se mărginesce a aduce o sumă de învinuiri la adresa consistorului din Sibiu, dintre care cele referitoare la denegarea întăririi în mod definitiv a învățătorilor, se ne ierte d-sa, puteau rămîne mai bine nescrise și nepublicate.“

Te întreb, dle „Horița“, pentru-ce? Doară am scris vre-un neadevăr? Nu cred, că vei fi în stare a-mi dovedi așa ceva, din calea adevăratului nu m'am abătut. Spune-mi, rogu-te, corectă a fost procedura vener. consistor archidiecean, că după o alegere întemplată conform legilor în vigoare, dintre cei aleși a provădît cu decret de întărire definitivă pe doi, ear' pe al treilea (George Candrea) l'a substituit interimal? Și oare substituirea interimală are valoare numai pentru o lună sau două într'un post de învățător și nu pe anul întreg școlastic? La loc a fost, ca pe cel substituit interimal în timp de iarnă să-l ridice din post, fără a-i da o altă stațiune, lăsîndu-l în voea sorții, ba ce e mai mult, s'a dispus, ca nici salarul pentru timpul cît a servit să nu-l primească.

Poftim acum și fă concluziunea, și vei afla de unde ivoresce tot răul, căci eforii școlare nu i-se poate nici-decăt atribui acest rău, ci atunci răul este a se atribui acelora, care au adus-o în încurcături, din care numai cu mare greutate se va scoate cu ajutorul unei a treia persoane. Deocîndă cred că e destul.

Încăt privește cele referitoare la corul plugarilor români din Câmpeni, ca unul ce nu aparțin la acela și prin urmare n'am nici-o afăcere cu corul, nu pot se-și dau nici-o deslușire. Cei puși în fruntea conducerii aceluia, dacă vor afla de bine a-ți răspunde, vor face-o, cu toate-că, după modesta mea părere, orice corporațiune este responsabilă față cu adunarea ei generală, căreia are să-și dee seama despre activitatea sa, și nici-decum unei sau altei persoane. La una însă pot se-și dau deslușire, dacă nu m'e înșel chiar prin Mai sau Iunie 1888 am cetit atît în „Tribuna“, cît și în „Gazeta Transilvaniei“ o mulțumită pu-

blică și un comput al „Reuniunii de cîntări și musică a plugarilor români din Câmpeni“, — binevoesc și caută acei nume și te vei convinge singur despre adevăr. Și cu aceste am terminat. Closuța.

## CRONICĂ.

Statute aprobate. Ministerul r. u. de interne a provădut cu clausula de aprobare sub Nr. 15.704 a. c. statutele reuniunii cetățenesci de cîntări din Cluj.

Camera advocațială din Arad aduce la cunoscînță, că murind avocatul din Bichiș-Giula Ioan Loeffler, s'a șters din lista acelei camere, ear' de curator al cancelariei sale s'a numit avocatul Emil Iankovits.

Maghiarizări de nume. „Budapesti Közlöny“ publică următoarele schimbări de nume: Iosif Klein în „Radoványi“; David Schosberger în „Somogyi“.

Demisiunea ministrului Fábinyi. Oficiului „Fremdenblatt“ vineze l-se telegrafează din Budapesta dto 16 Martie l. c. n., că demisiunea ministrului de justiție Fábinyi e iminentă, și, deoarece secretarul de stat Teleszky e absent din cauză de boală, se poate-că procurorul general Kozma va fi numit ministru de justiție și încă înainte de a se începe desbaterea bugetului.

Academia de drept din Oradea-mare își sîrbează astăzi jubileul de 100 de ani ai existenței ei. Această academie s'a înființat de Maria Teresia în anul 1780, când s'a deschis numai facultatea filosofică; facultatea juridică s'a deschis cu 8 ani mai tîrziu. Sîrbările de jubileu au început ieri prin un concert și prin un bal.

Nou oficiu postal s'a deschis în comuna Galambfalău-mare pe linia postală Hașfalău — Odorheiu-săcuesc. Noul oficiu postal primește ori-ce trimiteri postale.

Împărțire nouă. Ministerul reg. ung. de justiție a dat o ordinațiune, în urma căreia comuna Vurpăr se deslipsește de cercul judecătoresc al Sibiului și se încorporează la cercul judecătoresc al Nocrichului, de asemenea comuna Aciliu, până acum în cercul Mercurei, trece la cercul jud. al Săliștei.

O agentură ciudată. Un amic al diarului nostru ne trimite două scrisori, adresate de un anumit Mozesu Petre din Sibiu, una către un preot și cealaltă către un învățător român gr-or. din giurul Sibiului. Din aceste scrisori, care se află la redacțiunea noastră, vedem, că numitul individ a instalat aici în Sibiu o agentură în toată forma, în care se fac petițiuni la ministerul unguresc pentru a obține pe seama preoților, preoțeselor vîduve etc. subvențiuni din ajutorul de stat al bisericii gr-or. Dl „agent“ se laudă, că a exporat deja ajutoare pentru mai mulți preoți, pe care îi numește cu numele. Ne vine greu a crede, că după-ce s'au aflat preoți români, care preste tot reflectează la acest ajutor, susstras în mod arbitrar de sub dispoziția bisericii competente, să se mai găsească și de aceia, care să facă întrebuninare de mijlocirea unui individ obscur pentru un ajutor de nimic.

O faptă demnă de imitat. Ni-se scrie din Comlăușul-mare: În Dumineca trecută, la 10 Martie n. a. c., în comuna Comlăușul-mare după sfînta liturghie s'a sîrșit un act de bucurie, sfîșindu-se darurile aduse pe altarul bisericii din partea spectatului și de toți stimatului dl Petru de Stoianovici. Vîdînd acest marinos dn, că biserica este în lipsa unor lucruri, n'a pregetat a cumpăra din avutul seu propriu pe seama sft. bisericii două proape precăt de frumoase, pe atît de prețioase, care aji formează decorarea bisericii. Acest don cu atît e mai prețios, cu cît scim, că nu un Român, dar' de aceeași religioane, l'a făcut, vîind prin aceasta să arete credința și iubirea sa către Dumnezeu. Dintre toți Românii noștri din comună, — stînd altcum bine materialicesc, — nu s'a aflat unul, care să jertfească din al seu pe seama bisericii. Timpurile acele au trecut, când și credincioșii noștri erau mai evlavioși, mai iubitori de biserică. Dar' poate-că, — ceea-ce și doresc, — faptul nobil și frumos al spectatului dl Petru de Stoianovici o vor imita mai mulți creștini și fiecare cît va pute va sacrifica din al seu pentru înfrumusețarea și înăvuierea locașului lui Dumnezeu, căci nu cantitatea, ci credința și inima bună, care a avut-o creștinul când a dat, se iau în considerare. Tot ce este făcut din credință, dragoste și speranță, este plăcut și bine primit înaintea lui Dumnezeu. Pentru darurile aduse sfinței bisericii primească spectabilul dn Petru de Stoianovici, împreună cu soția sa Maria, și pe calea aceasta cele mai ferbinți expresiuni de mulțumire, binecuvîntese Dumnezeu tot pasul lor cu darurile sale cele avute, răspîlindu-le fapta cea nobilă înmîit, toate întreprinderile lor se aibă o reușită bună și fericită, ear' pe noi ceilalți, vîdînd acest exemplu frumos, să ne îndemne la sîrșirea unor asemenea fapte mărețe, căci nu altuia decăt lui Dumnezeu, părintelui nostru cel ceresc facem ceea-ce facem. Un creștin.

Incendii. În comuna Ludișor au ars edificiile economice ale lui Ioan Drăghici. Paguba e de 800 fl. Asigurați au fost abia 350 fl. — În Vad au ars 8 case și 5 șuri ale cătorva economi. Focul a isbucnit într-o șură, paguba e de 920 fl.

De temple dreptățu; eu lucru înțelept, Că nu caut contradicieri în ce știu că nu-i drept.

Aș vré să fac dreptate la toți, dar' e cam greu! Pios sînt; nu stric legea ce stîntul D-ău Ni-o dete, ca o normă de drept și de dreptate. Eu nu stric armonia naturii, frați cu frate Împac eu totdeauna, și chiar cu frații mei Am fost tot drept, cu toate că dreptu nu mi-au fost ei.

Puteam să fac odată o dreptăți pretensiune La partea de moșie ș'averile străbune Puteam în trei și patru cu frații să le rump, Căci Ius ereditatis e dreptul cel mai scump Din drepturile lumii, ca drept născut din fire: Dar' n'am luat nimica din dreptă-mi moștenire. În sîn eu port lumină și dor după dreptățu; Pe masa mea stau scrieri de drept, autorități Pe-acest teren; în tașcă port acte și fragmente, Întreaga mea dreptate de legi și documente. De sigur îmi dați dreptul, la ce vorbesc eu drept.

De-acum numai dreptatea de veci o mai aștept, Să pot ieși din lume cu fruntea nseninată: Urêsc filosofia, vi-o spun și de-astă-dată, Și dacă mă scriu Dr., nu vezi tu ce subscriu? Un „Dr.“ mereu arată, că-s al Dr-eptățu fiu!

Așa vorbia odată un doctor și, mă rog, Accentua cu fală superbu-i monolog, Precum se îndatinează toți doctorii n vorbire.

Avea, se poate, dînsul tot dreptul: eu n'am scire, Dar' știu atîta, cumcă un filosof a stat

Pe-acesta timp la ușă și tot a ascultat. El dă din cap și ăice: „a fi expert în jură E a fi dres în arta de-a face încurcături. Ești drept, dar' e n'trebare: cu dreptul care-l ai Cum au să te primească pe tine dreptu n'rai?“

## Ioniță Condac.

În vremea războiului trecut, Ioniță Condac, un soldat din regimentul de călărași al Botoșanilor, își perduse calul pe câmp. Căpitanul îl trimisese dimpreună cu alții să prindă pe nise spioni turci, pe care după o urmărire înverșunată, Românii îi ajunseră și începură să împusce asupra-le. Condac isprăvisse cartușele, și fiindcă nu-i venia bine să dee cu condacul de pe cal, se dăduse jos și bătu la Turci până obosi și până îi lăsă turțiți, însă în timpul acesta calul dispăruse pe câmp.

Căută încoace, căută încolo, calul nicăiri. Condac s'ar fi întors și pe jos la regiment, însă îi era frică de colonel, care era un căne de om, când era vorba de cai și de instrucție, de altfel era un comandant darnic, căci mai bine de jumătate din leafă o dădea soldaților, ca să bee vin pe ea.

Condac, disperat, plecă pe câmpiile turcesci să-și găsească calul.

Trei ciasuri trecură și el nu găsia nimic.

De altă parte vedea înaintînd o mulțime de Turci pe dealurile care încongiură Rachova.

Fumul umplea cerul spre răsărit și buburile tunurilor îi asurđiau urechile.

— „Ce se mă fac?“ — exclamă Ioniță, „Unde se găsesc eu gloaba?“

În dosul unui deal se află deodată în mijlocul unei herghelii de vre-o patru sute de cai. Se gîndi, că și calul lui trebuie să se afle acolo.

Însă n'avea vreme să-l caute, căci Turcii l-ar fi făcut fînă.

Atunci, ca să nu mai peară vremea, își deslegă bîrnetul dela țăi, prinse de coamă un cal din herghelie, care i-se pără mai voinic, încălecă pe el, și cu un harapnic, pe care îl smîțose din mîna hergheliei, luă împregiuri toți caii și începu să-i mîne spre un loc mai retras, unde se stee să-și caute calul.

Hi hi! pleoșca! pleoșca! Bietul Ioniță mîna o bucată bună 400 de cai cu un singur harapnic, ba încă mai avea în spate și pe cei doi hergheliei, care nu voiau să se lase de el nici morți.

Vîdînd el așa, se scobori iute de pe cal, prinse pe hergheliei bulgari cu caii lor cu tot, îi dădu jos și-i legă cu nise căpestre de mîni și de picioare, lăsându-i într'un șanț; după aceea încălecă ear' pe cal și începu să mine herghelia mai departe, căci Turcii se apropiau repede și buburile tunurilor se îndesau.

Deodată se trezi că ajunse chiar în malul Dunării.

Atunci îi veni lui Condac o idee nouă. „Dar' dacă aș trece dincolo“, se gîndi dînsul. „Mi-aș căuta calul sau mi-aș alege altul și în trei sferturi de cias m'aș întoarce.“

Gîndit și făcut.

Toată herghelia intră în Dunăre și începu să înnoate spre malul de dincoace.

Ioniță cu harapnicul pocnea în dreapta și în stînga și răcnia de îl treceau nădușelile.

„Hai gloabă, na ruptură, nu te lăsa ne grule!“

Pe malul de dincoace, tocmai unde trebuia s'ajungă Ioniță, era general Racoviță, care observa aședarea unui pod de caice.

Vîdînd negura aceea de cai apropiindu-se de el, se miră foarte mult; mai pe urmă însă vîdî, că îi mîna un singur călăraș român. Când îl cređu destul de aproape ca să-l audă, îi strigă:

„Măi, ce e cu herghelia asta?“

„Trăiți, dle general“, strigă Ioniță ducînd mîna la chipiu în mijlocul Dunării, „mi-am pierdut calul.“

„Tunet și Fulger! D'apoi aduci o herghelie întregă!“

„Trăiți, dle general! N'aveam vreme de stat, că m'e luseră Turcii din urmă.“

„Rău ai făcut, dar' ai dreptate!“

Ioniță și-a găsit alul și într-o jumătate de cias a trecut înapoi cu herghelie cu tot.

**Societatea geografică română.** Alături, Sâmbătă, avea să țină societatea geografică română sub președinția M. S. regelui prima ședință. „Românul” spune: După cetera raportului anual de dl secretar general al societății, dl Ionescu-Gion va vorbi despre „Geografia în cronicarii români”, iar dl Drăghiceanu despre „Studiile geologice și miniere în România”.

\*

**Dela universitatea din Viena.** La facultatea de medicină a acestei universități este numit la catedra de medicină internă în locul răposatului profesor Bauenberger, profesorul Kahler din Praga. Profesorul Kahler își va începe prelegerile în Viena cu începutul semestrului de vară al anului școlar curent.

\*

**Accident în școala de scrimă.** În școala de scrimă a dlui Hartel din Viena s'a întâmplat săptămîna trecută un accident cu sfîrșit tragic. În decursul exercițiilor un elev a lovit cu sabia pe altul atât de nenorocit, încât i'a spart masea de pe față și virful sabiei i'a intrat prin ochi în creeri, cauzând moartea momentană a nenorocitului.

\*

**Un dar modern.** „Pol. Korrespond.” aduce știrea dela Petersburg, că Țarul va dăruî principelui de Montenegro câteva mii de puscii sistemul Cumming împreună cu munițiunile corespunzătoare. Cheltuielile acestui dar se vor acoperi dintr-o colecție făcută între membrii familiei imperiale rusești.

## VARIETĂȚI.

**(O mamă vitregă).** În ziua de 19 Februarie s'a judecat la Königsberg procesul dnei Ana Emma Hönig, inculpată de torturare, din care cauză a provenit moartea. Doamna Hönig s'a măritat după un văduv, care avea trei copii, un băiat și două fete. După căsătorie dl Hönig a plecat în curînd într'un voiaj, care a durat patru luni. Întorcîndu-se acasă, el a fost surprins de starea sănătății debile a copiilor sei, care înainte au fost foarte sănătoși. Preste un an de zile băiatul a murit. Dl Hönig învinovățește pe soția sa de această moarte, care dădea el, că ar fi provenit de o lovitură ce dna Hönig a dat copilului. În ziua de 24 Martie a. tr. vecinii au diră nise strigăte sfășietoare în casa locuită de familia Hönig. Aceste strigăte, precum a stabilit parchetul, proveniră din cauza torturilor ce femeia Hönig administrase copilei Alisa, pe care vitrega mamă o bătea cu nise vîrghi muiate în sare. În ziua de 16 Iunie altă tortură a fost născocită de dna Hönig, ea așezase pe fetița Alisa într-o baie cu apă fierbinte. A doua zi copila muri și rumoarea publică învinovățește pe dna Hönig de această moarte. Curtea cu jurați condamnă pe miserabila la 3 ani de închisoare.

## Din public.\*)

Blaj, 16 Martie n. 1889.

Domnule Redactor!

Domnul capelan din Cluj Vasiliu Podoabă, în o declarațiune apărută în Nr. 47 al „Tribunei” din anul acesta, află cu cale a caracterisa reflexiunile mele juridico-istorice, făcute la nise articoli anonimi publicați în mai mulți numeri ai „Tribunei” din vara anului trecut 1888. Cu aceasta dl Podoabă nu se mulțumește, ci mă mai și învinovățește, că eu atât publice, cât și în reflexiunile mele amintite, aș fi suspînut și aludat la dînsul, ca la autorul articolilor, la care mi-am făcut eu reflexiunile.

La toate aceste chiar în interesul dlui Podoabă îmi iau libertate a reflecta pe scurt următoarele:

1. Ce atinge caracterizarea articolilor mei scriși în formă de reflexiuni în vara anului trecut, fiind aceia de natură istorică și juridică și încă basați pe documente ce le-am citat din cuvînt în cuvînt, dl Podoabă numai atunci i-ar pute caracteriza după merit, când s'ar încerca cu documente în mînă a arăta, că s'ar cuprinde în ei lucruri istorice și juridice false. Atunci aș fi gata a mi-i retrage publice numai decît. Cu cuvîntele însă ca: „articoli scriși cu atîta turbare” și ca articoli scriși „pentru-ca mai ușor s'ar putea ajunge scopuri diabolice”, arată numai, că articolii mei fi sînt neplăcuți nu pentru-că conțin ceva falsitate istorică sau juridică, ci cu totul din altă cauză, pe care dînsul o va ști mai bine.

2. Ce atinge aserțiunea dînsului, că eu publice aș fi suspînut și în articolii mei aș fi aludat la dînsul, ca la autorul articolilor, la care am făcut reflexiunile, îmi iau libertate a observa numai atîta, că eu nici în o foaie publică și nici în o adunare publică, nici-cînd nici barem cu un cuvînt, nici n'am susținut, nici n'am aludat la dînsul, ca la autorul acelor

articoli. Căci cînd am pășit în public cu reflexiunile mele, puțin m'a interesat, că cine e autorul, pe care trebuie să-l combat. Ce m'a interesat a fost, ca publicul să nu fie indus așa cu vehemență în rătăcire cu privire la mai multe lucruri de istorie și dreptul bisericii noastre. Și aceasta nu mie, ci documentelor produse de mine, cred că le-a succedat astfel, căt chiar nici dl Podoabă nu ar putea a susține lucrurile ce le-am combătut atunci. Apoi că care este credința mea privată descoperită în cercuri restrînse și chiar și dlui Podoabă cu privire la autorul articolilor combătuți de mine, acela este lucrul meu, și dl Podoabă, dacă voesce, ca să-i probez și credința aceasta a mea cu documente, sînt gata ori-și-cînd și încă chiar cu documente de acele, în care se află în parvo ideile ce au ieșit în „Tribuna” în magno, și încă scrise chiar de mîna aceluia, pe care-l cred eu a fi autorul, deși publice nici-cînd nu l'am învinovățit în foi.

3. Dl Podoabă, în declarațiunea sa din Nr. 47 al „Tribunei”, roagă pe redacțiunea „Tribunei” să declare, că nu dînsul e autorul și trimițătorul unei corespondențe din Nr. 37 al „Tribunei”, cum mi-a fost declarat și mie în vara anului trecut. Aci mie mi-se pare, că pretinde prea mult dela redacțiunea „Tribunei”, care nici în un cas nu poate declara mai mult, decît că oare-cine nu este trimițătorul unei corespondențe. Și dacă redacțiunea declară așa ceva, atunci eu o stimez cu mult mai mult, decît să nu-i cred. Cînd însă dl Podoabă potesece, ca redacțiunea să declare, că oare-cineva nu este autorul unei corespondențe, atunci pretinde dela dînsa să se declare cu privire la un lucru, pe care însăși dînsa nu-l știe. Căci cîte corespondențe se fac de unul și se trimit de altul, și cîte se fac de mai mulți și se trimit de unul!

4. Domnul Podoabă în declarațiunile sale așa își contraface, căt nu poate fi luat în serios. Voi aduce numai un exemplu. Așa în o declarațiune datată din Cluj în 9 Martie 1889 din Nr. 47 al „Tribunei” dînce, că dînsul a scris încă de student articoli prin foi, la care parte și-a pus numele, parte nu și-l-a pus, va se dîce, subscrise și nesubscrise. În altă declarațiune însă datată din 8 Septembrie 1888 din Cluj dînce, că dînsul, ca om deschis, și-a pus numele, va se dîce, s'a subscris la corespondențele sale totdeauna, și încă chiar și atunci, cînd îi era amenințată vieța, va se dîce, nici-cînd n'a scris corespondențe anonime. Odată declară dl Podoabă una, altă-dată alta cu privire la același lucru, de unde trebuie să presupun, că deloc nu-și cetesece articolii ce i-a scris de 20 de ani, deși dînce, că îi face multă plăcere cetirea lor. Căci dacă și-i ar ceti, atunci nu și-ar contraface astfel.

În urmă cred, că ar fi tare de dorit atât în interesul dlui Podoabă, cât și în al demnității diaristice noastre, cînd dînsul după atîtea și atari desastre pe terenul diaristice ar abdice cu totul de cugetul de a fi mai mult decît un modest cetitor al foilor.

Primiți, dle redactor, expresiunea deosebitei mele stime.

Dr. Alexandru Grama,  
profesor.

## SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

**București, 18 Martie n.** În cercurile conservatoare se afirmă, că Cărtărgiu are intenția, de a forma un nou grup parlamentar independent, care va cuprinde elemente scoase dintre curat conservatori și dintre independenții liberali.

**Paris, 18 Martie nou.** Boulevard a plecat la Tours, unde a fost înțîmpinat cu urale și fluerături.

Băncile principale au subscris 40 milioane în scopul sanării escomptului de comptoar.

**Odessa, 18 Martie n.** Expediția Atșinoff a sosit.

**Belgrad, 18 Martie n.** Cetățenimea a arangeat în onoarea noului rege un splendid conduct de torțe. Milan a mulțumit în numele fiului său.

**Sofia, 18 Martie n.** Organul guvernamental „Swoboda” provoacă statele din Balcani a se uni, spre a se opune tendențelor rusești, care țintesc mai ales la nimicirea Bulgariei.

## Bibliografie.

Preste vre-o dește dîle iese de sub presă primul volum din operele postume ale Iuliei Hajdeu, care, — prelungă două portrete, o scrisoare autografă în faximile și o arie musicală, — cuprinde șaptezeci și cinci poezii: Borgeos d'Avril, Fantaisies et Reves, cu o introduțiune de Comte de Guernatis.

Volum de 300 pagini pe hîrtie velină. Deposit pentru București la librari și la redacțiunea „Revistei Noue”, Nr. 16, strada Regală.

## Extrase din „Budapesti Közlöny”.

### Licitațiuni:

— 12 Aprilie st. n. a. c. imobilele lui Aron Maier (în Vingar) decătră tribunalul reg. din Alba-Iulia.

— 1 Aprilie st. n. a. c. imobilele Luisei Pinterits decătră judecătoria cercuală din Orăștie.

— 1 Aprilie st. n. a. c. imobilele lui Alexandru Ioșif Kénosi decătră executorul jud. din Deva.

— 2 Iulie st. n. a. c. imobilele lui Ioșif Turly decătră judecătoria cerc. din Baia.

— 2 Maiu st. n. a. c. proprietățile comunei Tót-Gurab decătră judecătoria cerc. din Bazin.

— 1 Iulie st. n. a. c. imobilele lui Albert Kovacsics (din B. Almás) decătră judecătoria cerc. din Baia.

— 1 Aprilie st. n. a. c. imobilele văduvei Catalina Andreevici decătră tribunalul reg. din Caransebeș.

— 28 Martie st. n. a. c. imobilele lui Adolf Rosenberg (în T.-Ujlek) decătră executorul jud. din Selesul-mare.

— 1 Iunie st. n. a. c. imobilele Catalinei Speer decătră tribunalul reg. din Lugoj.

### Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de zile: — la rămasul după Ioan Cocior, Mihail Bécsi și Elisaveta Tyukodi născ. Lipsei (toți din Bichiș) la tribunalul reg. din Bichiș-Giula.

— la rămasul după Ioan Zimmer, Steva Berberszky (ambii din Becăcherecul-mare), Milan Antonin (din Madoșul-sérbes) și Anta Mișcovic (din Cuman) la tribunalul reg. din Becăcherecul-mare.

### Concursuri în provincii:

— Contra Iuliu Miklos în Toplița. Coners. cms. Rudolf Jakab; massa crt. Alexandru Papp. Term. de ins. 9 Maiu, proc. de licid. 3 Iunie st. n. a. c.

— Contra M. G. Reichardt în Timișoara. Coners. cms. Antoniu Virter; massa crt. Ignatie Hirsch. Term. de ins. 11 Aprilie, proc. de licid. 25 Aprilie st. n. a. c.

### Posturi vacante:

— Un post de magistru postal în Bavaniste (ett. Timiș) prelîngă depunere de 100 fl. cauțiune; remunerațiune 180 fl., paușale 40 fl. și ca anmanuare 16 fl. A se adresa până în 28 Martie st. n. a. c. la direcțiunea postală în Timișoara.

— Un post de magistru postal în Tót-Szent-Pál (ett. Somogy) prelîngă depunere de 100 fl. cauțiune; remunerațiune 150 fl., paușale 40 fl. și ca anmanuare 12 fl. A se adresa în trei săptămîni la direcțiunea postală în Cinci-biserici.

## LOTERIE.

Tragerea din 16 Martie st. n.

**Timișoara: 88 41 80 35 19.**  
**Viena: 53 14 85 67 88.**

## Călindarul zilei.

7/19 Martie.

**Iulian:** Vasile.

**Gregorian:** Ioșif logod. Mariei.

**Soare:** răsare 6.8, apune 6.09.

## Buletin meteorologic.

Sibiu, 18 Martie, 6 oare dimineța.

| Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 726.1) | Diferența după presiun. | Temperatura după Celsius | Maximul și minimul de temperatură | Direcția vîntului |
|-----------------------------------------------|-------------------------|--------------------------|-----------------------------------|-------------------|
| 723.0                                         | -1.3                    | -2.0                     | +1.5 — 3.4                        | NV                |

Din țeară, 16 Martie, 7 oare dimineța.

| Stațiunile: | Presiun. atmosf. în mm. | Temperatura Celsius | Vîntul |
|-------------|-------------------------|---------------------|--------|
| Budapesta   | 764                     | + 0.5               | O 1    |
| Sătmar      | 763                     | + 0.1               | O 1    |
| Cluj        | 763                     | - 1.6               | O 2    |
| Orșova      | 765                     | + 1.8               | N 1    |
| Timișoara   | 767                     | + 0.6               | O 1    |
| Arad        | 764                     | + 1.3               | N 2    |
| Panciova    | 763                     | + 1.6               | N 1    |

## Sosiți în Sibiu.

La 17 și 18 Martie n.

Hotel „Neurtherr”. Kaiser din Viena; Mesterházy din Praga; Freier din Brașov; Kohler și Herczog din Budapesta, toți comercianți; Capesius din Cincu-mare; baronesa Rothenhal din Pojon.

## Economic.

**Portul Fiume.** Prin articolul de lege XXIV din 1887 s'a hotărît, că portul Fiume cu 31 Decemvrie a. c. are să încete de a mai fi port-franc, de asemenea portul Triest încă va avê să ajungă la aceeași soartă. Aceste dispozițiuni au fost o urmare a desbaterilor și a hotărîrilor delegațiunilor în cestiunea porturilor-france.

Ieri s'a adus însê în dietă un proiect de lege, pentru-ca Fiume să rămînă port-franc până la 31 Iunie 1891, tot astfel s'a adus proiect de lege în dieta austriacă pentru Triest.

—

**Institutul de bacteriologie din București,** care se află până acum sub dependența ministerului român de interne, a trecut—cum spune „Epoca”—dela 1 Aprilie a. c. sub dependența ministerului de culte și instrucțiune publică.

—

**Prețul cerealelor.** Dunărea s'a curățit de sloiuri și compania I. R. P. de navigațiune pe Dunăre face cunoscut, că preste câteva zile navigațiunea se va deschide pe toate liniile. Deocamdată ea primesce la toate agențiile mărfuri de mică viteză cu destinațiune pentru toate stațiunile, scrie „Curierul Financiar”.

În România temperatura în genere este foarte aspră și împedecă încă pe cultivatori de a începe lucrul de primăvară. Grânele în pămînt se anunță a fi ieșit din iarnă în condițiuni bune. Cu toate aceste ministrul de agricultură Alex. Lahovari a trimis prefeților o circulară, prin care le cere să-i arete în mod exact starea, în care au ieșit sîmînăturile de toamnă din iarnă.

În Franția prețurile grînelor străine s'au întărit. Morile au arătat mai multă dispozițiune pentru cumpărări.

În Engiltera tendența e foarte firmă atât în porturi, cât și în țîrgurile din interiorul țerii. Cantitățile pe drum cu destinațiune pentru această țeară au diminuat ca și stocurile din principalele centre.

În Germania tendența a fost bună în toate țîrgurile pe termin.

În Austro-Ungaria cursurile au câștigat un avans de 10 crefari.

În Rusia afacerile au fost calme. Cambiul a mai crescut încă și navul s'a menținut la un preț firm.

În Anvers (Belgia) cererile în cursul săptămîinii au fost animate pentru grîne. Afaceri importante s'au încheiat în grîne de Dunăre. Sécara a fost căutată pentru Germania și Olanda, cu prețuri bine susținute.

Grăul de România și Bulgaria costează fr. 15<sup>1</sup>/<sub>2</sub>—20<sup>1</sup>/<sub>2</sub> suta de chilogram. Sécara de Dunăre face fr. 12<sup>1</sup>/<sub>4</sub>—14. Orzul de Dunăre după calitate fr. 13—18. Tendența e bună și dispozițiunile nu lipsesc.

**Insolvențe.** Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: Radu Voiculescu, firmă de mărfuri de manufacturi în Brăila. M. Gablmeier, băcan în Viena. Iuliu Kernats, comerciant în Beiuș. Francise Schott, neguțător în Baniuluka. Soma Löwy, comerciant în Kecskemét. Armin Klein în Mohács. Teodor Popescu, comerciant în Sibiu. Adolf Vogl, comerciant în Budapesta. R. Süßmann, comerciant în Pojon. Samuel Wirth în Duna-Földvár. Ioșif Horneck, comerciant de fer, C. Nowotny, strugar, Carol Maschek, pielar, toți trei din Viena. David Russo, schimbător de bani în Belgrad. Dimitrie Gyorgyevics, neguțător în Belgrad. Petru Dimovici, firmă de mărfuri de manufactură în Brăila. S. Mihailevics în Agram. Eređii lui George Bardosi, firmă comercială în Baia. Alexandru Hirsch, băcan în Viena. Guiseppe Bazzoli, friser în Agram. Kletus Kutina, comerciant în Praga. Arsenie Rigyiesky, comerciant în Bukovár. Iacob Fantó, exportator în Viena. Mauriciu Steiner, comerciant în Karancz-Allja.

## Prețul mărfurilor.

**Piața din Brașov, 15 Martie** Grăul hectolitru fr. 4.50, grău mestecat fl. 3.50, sécara fl. 3.10, orz fl. 4.35, ovés fl. 1.90, cucuruzul fl. 3.50, málăiul fl. 4.50, mazerea fl. 6.30, lîntea fl. 9.—, fasolea fl. 6.—, crumpele fl. 1.—, carnea de vită p. chilo 28 cr., carnea de porc 44 cr., carnea de berbec — cr.

**Țîrgul de rimători în Steinbruch.** În 16 Martie n. s'a notat: unguresci béráni grei 55.— cr. până 55<sup>1</sup>/<sub>2</sub> cr., unguresci grei, tineri 57.— cr. până 58<sup>1</sup>/<sub>2</sub> cr., de mijloc 56.— cr. până 57<sup>1</sup>/<sub>2</sub> cr., ușori 49.— cr., până 50.— cr., mărfa țărănească, grea 49.— cr., până 50.— cr., de mijloc 48<sup>1</sup>/<sub>2</sub> cr., până 49.— cr., ușora 48.— cr. până 48<sup>1</sup>/<sub>2</sub> cr., romănesci, de Bakony, grei 51.— cr. până 51<sup>1</sup>/<sub>2</sub> cr., transito, de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sərbesci grei 50<sup>1</sup>/<sub>2</sub> cr. până 50.— cr., transito de mijloc 47.— cr. până 47<sup>1</sup>/<sub>2</sub> cr., transito ușori 44.— cr. până 46.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub> cr. cumpînți dela gară.

## Bursa de mărfuri din Budapesta dela 16 Martie 1889.

| Sămînțe             | Calitatea per Hect. | Prețul per 100 chilogr. dela | Calitatea per Hect. | Prețul per 100 chilogr. dela |
|---------------------|---------------------|------------------------------|---------------------|------------------------------|
| Grău                |                     |                              |                     |                              |
| Băntăneasc, non     | —                   | —                            | —                   | —                            |
| Grău dela Tisa      | —                   | 7.45                         | 7.65                | —                            |
| Grău de Posta       | —                   | 7.50                         | 7.60                | —                            |
| Grău de Alba-regală | —                   | 7.50                         | 7.60                | —                            |
| Grău de Bácska      | —                   | 7.50                         | 7.60                | —                            |
| Unguresc de Nord    | —                   | 7.35                         | 7.60                | —                            |

| Sămînțe, vachi ori noue | Solu              | Calitatea per Hect. | Prețul per 100 chilogr. dela |
|-------------------------|-------------------|---------------------|------------------------------|
| Sécara                  |                   |                     |                              |
| Orz                     | Nutret de vinars  | 70—72               | 5.65                         |
|                         | de bere           | 60—62               | 5.80                         |
| Ovës                    |                   | 62—64               | 6.30                         |
| Cucuruz (porumb)        |                   | 64—66               | 7.35                         |
| Uns. de porc            |                   | 39—41               | 5.25                         |
|                         | bănaț. de altsoiu | 75                  | 4.45                         |
|                         |                   | 73                  | 4.70                         |
| Hrîșcă                  |                   | —                   | 5.40                         |

| Marfă pe termin. | Grău | de primă. de toam. Iul. Aug. Maiu-Iun. de toam. de primă. | Prețul per 100 chilogr. dela |
|------------------|------|-----------------------------------------------------------|------------------------------|
| Cucuruz          |      |                                                           | 7.22                         |
| Ovës             |      |                                                           | 7.43                         |
|                  |      |                                                           | 5.—                          |
|                  |      |                                                           | 5.31                         |

| Producte diverse | Solu                                                                                         | Cursul dela |
|------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Sem. de trif.    | Lucernă ungurescă                                                                            | 60.— 64.—   |
| "                | franceză                                                                                     | — —         |
| "                | italiană                                                                                     | — —         |
| Oleu de rap.     | roșie                                                                                        | 48.— 58.—   |
| Oleu de in       | rafinat                                                                                      | 37.— 37.50  |
| Uns. de porc     | dela Pesta dela țeară sventată afumată                                                       | 58.75 60.—  |
| Slănină          |                                                                                              | 51.— 51.50  |
| Său              |                                                                                              | 56.— 57.—   |
| Prune            |                                                                                              | 33.50 34.50 |
| Lictar           | din Bosnia, în buci din Sərbia, în saci slavon, nou băntănesc din Ungaria unguresci sərbesci | 10.25 17.50 |
| Nuci Gogoși      | brută                                                                                        | 16.50 16.75 |
| Miere            | galbină străcurată de Rosenau                                                                | 16.— 16.25  |
| Ceară            | brut                                                                                         | 33.— 34.—   |
| Spirit           |                                                                                              | 115.— 117.— |
| "                |                                                                                              | 14.— 15.—   |
| "                | Drojdințe de spirit                                                                          | 18.50 19.—  |

## Cursul pieței din Sibiu.

din 18 Martie st. n. 1889.  
Hărtie-monetă română . . . . . Cump. 9.40 vînd. 9.50  
Lire turcesci . . . . . „ 10.80 „ 10.90  
Imperial . . . . . „ 9.80 „ 9.90  
Ruble rusești . . . . . „ 1.25 „ 1.28

## Bursa de Budapesta

din 16 Martie st. n. 1889.  
Renta de aur ung. 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub>% . . . . . 101.40  
„ „ 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>% . . . . . 94.20  
„ „ hărtie 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub>% . . . . . 146.—  
Împrumutul căilor ferate ung. . . . . 99.50  
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) . . . . . 120.—  
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) . . . . . 115.—  
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) . . . . . 104.75  
Bonuri rurale ung. . . . . 104.75  
„ „ cu cl. de sortare . . . . . 104.75  
„ „ băntăne-timigene . . . . . 104.75  
„ „ cu cl. de sortare . . . . . 104.75  
„ „ transilvane . . . . . 104.—  
„ „ croato-slavone . . . . . 99.75  
Despăgubire pentru dițma ung. de vin . . . . . 137.75  
Împrumut cu premiu ung. . . . . 126.50  
Renta de hărtie austriacă . . . . . 83.—  
„ „ argint austriacă . . . . . 83.50  
„ „ aur austriacă . . . . . 111.—  
Losurile austr. din 1860 . . . . . 890.—  
Acțiunile băncii austro-ungare . . . . . 309.75  
„ „ de credit ung. . . . . 302.20  
„ „ austr. . . . . 102.—  
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina” . . . . . 5.65  
Argintul . . . . . 9.60  
Galbeni împărătesci . . . . . 59.45  
Napoleon-d'ori . . . . . 121.90  
Mărci 100 imp. germane . . . . .  
Londra 10 Livres sterlingi . . . . .

## Bursa de Viena

din 16 Martie st. n. 1889.  
Renta de aur ung. 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub>% . . . . . 101.80  
„ „ 4<sup>1</sup>/<sub>2</sub>% . . . . . 94.25  
„ „ hărtie 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub>% . . . . . 146.—  
Împrumutul căilor ferate ung. . . . . 99.60  
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune) . . . . . 120.—  
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune) . . . . . 114.50  
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune) . . . . . 104.75  
Bonuri rurale ung. . . . . 104.75  
„ „ cu cl. de sortare . . . . . 104.75  
„ „ băntăne-timigene . .

[693] 1-3

INSTITUT TIPOGRAFIC în Sibiu.

## român-germân și germân-român

odin, paroh gr.-or. în Răşinari, asesor consistorial etc.

Revidat și completat

de  
**Dr. D. P. Barcianu.**

## Partea I. Română-germană.

**704 pagini.**

~~Prețul~~ Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

## Partea II. Germană-română.

Pretul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei.

### Deposit general

pentru România la librăria lui

**Alexandru Degenmann,**  
București, Calea Victoriei 53.

NB. Pentru trimiterea prin poștă **20 cr. v. a.** de  
exemplar.

## Comassările

IOAN CORNEA.

inginer diplomat.

Pretul unui exemplar **15 cr. v. a.**

## [695] 1—1

**O b j e c t e l e:**

1. Raportul direcțiunii.
2. Raportul consiliului de supraveghiere.
3. Pertractarea propunerilor.
4. Alegerea consiliului de supraveghiere.

La această adunare D-Ta ca acționar ești învitat a lua parte în persoană ori prin plenipotențiat. Pentru cazul, că din lipsa voturilor la acest termen nu s'ar pute ține adunarea, prin aceasta se convoacă a doua pe 28 Aprilie 1889 tot la aceeași oară și loc.

Năsăud, 4 Martie 1889.

Direcțiunea societății „Concordia“.

Strada Cisnădiei Nr. 3.

## Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

1. **Pădureanca.** Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la **30** cr. sau **60** bani.
  2. **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
  3. **Ce n'a fost și nu va fi.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
  4. **Pipéruș Pétu.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
  5. **Păcală și tandală.** Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 3 cr. sau 6 bani.
  6. **Jucării și jocuri de copii.** De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
  7. **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
  8. **Colăcăritul.** Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
  9. **Fica a noué mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
  10. **Poveste la Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 3 cr. sau 6 bani.
  11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
  12. **Îndărătnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
  13. **Blăstăm de mamă.** Legendă populară din giurul Năseúduului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
  14. **Bunica** de Bojena Némcová, tradusă din limba boemă de Prof. dr. Urban Iarník. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 3 lei la **60** cr. sau 1 leu **20** bani.
  15. **Vlad și Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
  16. **Din bătrâni.** Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
  17. **Pe pământul Turcului** de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
  18. **Căldărușa cu trei picioare.** Poveste franțuzească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
  19. **Cenușotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
  20. **Un pețitor îndărătnic.** Novela de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
  21. **Prietenul meu Vântură-Teară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
  22. **Scăpăratoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
  23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
  24. **Strigoica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
  25. **Draga mamei.** Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
  26. **Taina unei vieți.** De Björnstjerne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
  27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
  28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
  29. **Sgărcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
  30. **Lumea proștilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
  31. **Nusciu-împărat.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
  32. **Dina-împărăteasă și peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
  33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
  34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan P. Lazar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
  35. **Un idil în Rogeni.** Novela de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
  36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
  37. **Princesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
  38. **Dina mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
  39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
  40. **O partidă în patru.** De Antonio Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
  41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradus de Domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
  42. **Croitorul și cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
  43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
  44. **Rusalin păcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbișoniu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
  45. **Roma învină.** Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
- O sută de ani.** De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot  
vândătorilor, se dă rabatul cuvenit.

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Iunie 1888.

| Budapesta—Predeal                                                  |                  |                |              |           | Predeal—Budapesta    |                  |                |           |              | Budapesta—Arad—Teiuș |              |                  |                  |                 | Teiuș—Arad—Budapesta |                  |           |  |                | Copșa mică—Sibiu     |      |       |  |  |
|--------------------------------------------------------------------|------------------|----------------|--------------|-----------|----------------------|------------------|----------------|-----------|--------------|----------------------|--------------|------------------|------------------|-----------------|----------------------|------------------|-----------|--|----------------|----------------------|------|-------|--|--|
|                                                                    | Tren de persoane | Tren accelerat | Tren omnibus | Tren mixt |                      | Tren de persoane | Tren accelerat | Tren mixt | Tren omnibus |                      | Tren omnibus | Tren de persoane | Tren de persoane |                 | Tren mixt            | Tren de persoane | Tren mixt |  |                |                      |      |       |  |  |
| Viena                                                              | 11.10            | 8.—            |              |           | București            |                  | 4.40           | 7.30      |              | Viena                |              | 11.10            | 2.—              | Teiuș           | 11.24                | 3.—              | 1.42      |  | Copșa mică     |                      | 2.29 | 4.35  |  |  |
| Budapesta                                                          | 7.40             | 2.—            | 3.10         | 6.18      | Predeal              |                  | 9.12           | 1.14      |              | Budapesta            |              | 8.20             | 9.05             | Alba-Iulia      | 12.09                | 3.44             | 2.32      |  | Șeica mare     |                      | 3.02 | 5.05  |  |  |
| Szolnok                                                            | 11.06            | 4.05           | 7.38         | 9.38      | Timiș                |                  | 9.36           | 1.45      |              | Szolnok              |              | 11.20            | 12.41            | Vințul de jos   | 12.30                | 4.10             |           |  | Loamneș        |                      | 3.46 | 5.46  |  |  |
| P. Ladány                                                          | 2.02             | 5.47           | 5.39         | 12.02     | Brașov               |                  | 10.12          | 2.32      |              | Arad                 |              | 4.10             | 5.45             | Șibot           | 1.01                 | 4.43             |           |  | Ocna           |                      | 4.18 | 6.17  |  |  |
| Oradea-mare                                                        | 4.18             | 7.01           | 8.46         | 1.51      | Feldioara            | 4.10             |                | 7.10      |              |                      | 2.17         | 4.30             | 6.—              | Orăștia         | 1.32                 | 5.13             | 11.—      |  | Sibiu          |                      | 4.42 | 6.40  |  |  |
| Vărad-Velence                                                      |                  | 7.11           | 9.18         | 2.11      | Apatia               | 4.56             |                | 7.31      |              | Glogovaț             | 2.37         | 4.43             | 6.13             | Simeria (Piski) | 2.32                 | 6.15             | 11.21     |  |                |                      |      |       |  |  |
| Fugyi-Vásárhely                                                    |                  |                | 9.27         | 2.19      | Agostonfalva         | 5.37             |                | 8.14      |              | Gyorok               | 3.19         | 5.07             | 6.38             | Deva            | 2.52                 | 6.35             |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Mező-Telegd                                                        |                  |                | 9.44         | 2.55      | Homorod              | 6.07             |                | 8.36      |              | Pauliș               | 3.43         | 5.19             | 6.51             | Branicea        | 3.23                 | 7.02             |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Rév                                                                |                  | 7.41           | 10.21        | 3.38      | Hășfalău             | 6.55             |                | 9.12      |              | Radna-Lipova         | 4.05         | 5.41             | 7.10             | Ilia            | 3.55                 | 7.28             |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Bratca                                                             |                  | 8.10           | 11.38        | 3.38      | Sighișoara           | 8.36             |                | 10.24     |              | Conop                |              | 6.09             | 7.37             | Gurassada       | 4.03                 | 7.40             |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Bucia                                                              |                  |                | 12.16        | 4.23      | Elisabetopol         | 9.56             |                | 11.19     |              | Zam                  |              | 6.28             | 7.55             | Zam             | 4.44                 | 8.11             |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Ciucia                                                             |                  | 9.04           | 1.57         | 4.49      | Mediaș               | 10.37            |                | 11.47     |              | Soborșin             |              | 7.25             | 8.42             | Soborșin        | 5.30                 | 8.46             |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Huiedin                                                            |                  | 9.34           | 3.11         | 5.31      | Copșa mică           | 10.59            |                | 12.02     |              | Bérvava              |              | 8.01             | 9.12             | Conop           | 6.27                 | 9.33             |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Stana                                                              |                  |                | 3.40         | 5.40      | Micăsasa             | 11.16            |                | 12.09     |              | Ilia                 |              | 8.34             | 9.41             | Radna-Lipova    | 6.47                 | 9.53             |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Aghiriș                                                            |                  |                | 4.15         | 6.12      | Blaj                 | 11.37            |                | 12.25     |              | Branicea             |              | 8.55             | 9.58             | Pauliș          | 7.28                 | 10.27            | 5.50      |  | Cucerdea       |                      | 3.05 | 10.20 |  |  |
| Ghirbău                                                            |                  |                | 4.36         | 6.24      | Crăciunel            | 12.16            |                | 12.53     |              | Deva                 | 1.47         | 9.51             | 10.42            | Gyorok          | 7.43                 | 10.42            | 6.13      |  | Cheta          |                      | 3.35 | 10.50 |  |  |
| Nădăgel                                                            |                  |                | 4.55         | 6.38      | Teiuș                | 12.33            |                | 1.05      |              | Simeria (Piski)      | 2.08         | 10.35            | 11.07            | Glogovaț        | 7.59                 | 10.58            | 6.35      |  | Ludoș          |                      | 3.56 | 11.11 |  |  |
| Cluj                                                               | 11.15            | 10.34          | 5.26         | 7.15      | Aiud                 | 1.51             |                | 1.47      |              | Orăștia              |              | 11.09            | 11.37            |                 | 8.28                 | 11.85            | 7.19      |  | M-Bogat        |                      | 4.06 | 11.20 |  |  |
| Apahida                                                            | 11.34            |                |              | 7.41      | Vințul de sus        | 2.18             |                | 2.08      |              | Șibot                |              | 11.39            | 12.—             | Arad            | 8.42                 | 11.39            | 7.35      |  | Cipeu-Iernut   |                      | 4.43 | 11.57 |  |  |
| Ghirliș                                                            | 12.45            |                |              | 7.41      | Uioara               | 2.48             |                | 2.30      |              | Alba-Iulia           |              | 12.12            | 12.29            | Szolnok         | 9.17                 | 12.31            | 6.20      |  | Kerelő-Sz.-Pál |                      | 4.58 | 12.12 |  |  |
| Cucerdea                                                           | 1.30             |                |              | 9.18      | Cucerdea             | 2.56             |                | 2.37      |              | Teiuș                | 8.05         | 12.29            | 12.46            | Budapesta       | 2.32                 | 5.12             |           |  | Nireșteu       |                      | 5.21 | 12.36 |  |  |
| Uioara                                                             | 1.37             |                |              | 10.19     | Ghirliș              | 3.14             |                | 2.53      |              |                      | 8.59         | 1.16             | 1.26             | Viena           | 6.—                  | 8.20             |           |  |                |                      | 5.40 | 12.55 |  |  |
| Vințul de sus                                                      | 1.45             |                |              | 10.48     | Apahida              | 3.41             |                | 3.26      |              |                      |              |                  |                  |                 | 3.—                  | 6.05             |           |  | Oșorheiu       |                      | 6.—  | 4.58  |  |  |
| Aiud                                                               | 2.07             |                |              | 11.55     | Cluj                 | 5.28             |                | 4.40      |              |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  | Reghinul-săs.  |                      | 7.56 | 7.—   |  |  |
| Teiuș                                                              | 2.26             |                |              | 12.34     | Cluj                 | 5.56             |                | 5.—       |              |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Crăciunel                                                          | 3.11             |                |              | 12.52     | Nădăgel              | 6.37             | 5.32           |           | 8.—          |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Blaj                                                               | 3.24             |                |              | 1.34      | Ghirbău              | 6.58             |                |           | 8.36         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Micăsasa                                                           | 3.54             |                |              | 2.19      | Aghiriș              | 7.14             |                |           | 9.02         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Copșa mică                                                         | 4.09             |                |              | 2.46      | Stana                | 7.29             | 6.11           |           | 9.32         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Mediaș                                                             | 4.21             |                |              | 3.81      | Huiedin              | 7.56             |                |           | 10.11        |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Elisabetopol                                                       | 5.11             |                |              | 3.81      | Ciucia               | 8.18             | 6.43           |           | 10.51        |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Sighișoara                                                         | 5.45             |                |              | 3.59      | Bucia                | 8.58             | 7.12           |           | 12.16        |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Hășfalău                                                           | 6.12             |                |              | 4.32      | Bratca               | 9.15             |                |           | 12.50        |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Homorod                                                            | 7.32             |                |              | 6.53      | Rév                  | 9.34             |                |           | 1.19         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Agostonfalva                                                       | 8.17             |                |              | 7.21      | Mező-Telegd          | 9.53             | 7.51           |           | 2.—          |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Apatia                                                             | 8.37             |                |              | 8.23      | Fugyi-Vásárhely      | 10.25            | 8.17           |           | 3.04         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Feldioara                                                          | 8.87             |                |              | 9.02      | Vărad-Velence        | 10.47            |                |           | 3.36         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Brașov                                                             | 9.06             |                |              | 9.52      | Oradea-mare          | 10.57            |                |           | 3.52         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Timiș                                                              | 9.45             |                |              |           | P. Ladány            | 11.04            | 8.42           |           | 4.03         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Predeal                                                            | 1.55             | 5.37           |              |           | Szolnok              | 11.19            | 8.47           | 10.50     | 4.47         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| București                                                          | 2.53             | 6.20           |              |           | Budapesta            | 1.15             | 10.08          | 1.33      | 7.80         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
|                                                                    | 3.28             | 6.47           |              |           | Viena                | 3.29             | 11.51          | 3.29      | 3.15         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
|                                                                    | 9.35             | 11.50          |              |           |                      | 6.33             | 1.55           | 7.45      | 10.—         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
|                                                                    |                  |                |              |           |                      | 2.50             | 7.15           | 6.05      |              |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Murêș-Ludoș—Bistrița                                               |                  |                |              |           | Bistrița—Murêș-Ludoș |                  |                |           |              | Bistrița—Murêș-Ludoș |              |                  |                  |                 | Murêș-Ludoș—Bistrița |                  |           |  |                | Murêș-Ludoș—Bistrița |      |       |  |  |
| Murêș-Ludoș                                                        |                  |                |              | 4.40      | Bistrița             |                  |                |           | —            |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Tagu-Budatelic                                                     |                  |                |              | 8.02      | Tagu-Budatelic       |                  |                |           | 9.41         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Bistrița                                                           |                  |                |              | —         | Murêș-Ludoș          |                  |                |           | 1.11         |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |
| Nota: Numerii încadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte. |                  |                |              |           |                      |                  |                |           |              |                      |              |                  |                  |                 |                      |                  |           |  |                |                      |      |       |  |  |

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui **Mihail Gernia**.